

A békéscsabai Palágyi-féle tojásgyűjtemény adatai

RÉTHY ZSIGMOND

Palágyi Lajos egykori békéscsabai gyűjtő 1952. szeptember 10-én a békéscsabai Munkácsi Mihály Múzeum-nak ajándékozta 116 tételből álló madártojás gyűjteményét, melyből 114 tételt ismerünk. A tojásokat Palágyi gyűjtötte és preparálta. A gyűjtési helyek felsorolása a magyar nyelvű összefoglalóban található meg. A gyűjtemény 95 madárfaj összesen 556 db preparált tojását tartalmazza.

A tojásgyűjtemény 1920-1953 közti időszak gyűjtését és bizonyító értékű adatait tartalmazza.

Katalógus

1. Podiceps griseigena	4	Velencei tó	1930. 05. 4. 52. 2472. 1.
2. Ardea cinerea	4	Velencei tó Agárd	1939. 04. 25. 52. 2457. 1.
3. Ardea purpurea	4	Velencei tó Agárd	1930. 04. 25. 52. 2450. 1.
4. Ardea purpurea	3	Velencei tó	1930. 04. 30. 52. 2463. 1.
5. Ardeola ralloides	4	Velencei tó Dinnyés	1930. 05. 24. 52. 2470. 1.
6. Ixobrychus minutus	5	Szarvas Holt-Körös	1924. 06. 2. 52. 2480. 1.
7. Ciconia ciconia	4	Nyírábrány	1940. 05. 12. 52. 2454. 1.
8. Platalea leucorodia	3	Velencei tó Agárd	1939. 05. 14. 52. 2458. 1.
9. Anas platyrhynchos	7	Szarvas Holt-Körös	1928. 04. 30. 52. 2455. 1.
10. Anas querquedula	12	Nyírácsád Buzitai kaszáló	1944. 04. 22. 52. 2481. 1.
11. Anas strepera	8	Nyírábrány Szt. Anna Puszta	1939. 04. 4. 52. 2461. 1.
12. Accipiter gentilis	3	Nyírabony Guti erdő	1940. 04. 28. 52. 2462. 1.
13. Accipiter nisus	—	Bagaméri erdő (Bihar megye)	1938. 06. 2. 52. 2475. 1.
14. Buteo buteo	2	Bagaméri erdő	1947. 04. 20. 52. 2460. 1.

15. <i>Falco tinnunculus</i>	4 Szarvas Anna liget	1928. 04. 4. 52. 2473. 1.
16. <i>Falco tinnunculus</i>	— Szarvas Pepi kert	1927. 06. 20. 52. 24.83 1.
17. <i>Perdix perdix</i>	14 Szarvas	1925. 04. 18. 52. 2484. 1.
18. <i>Coturnix coturnix</i>	10 Szarvas	1925. 06. 24. 52. 2485. 1.
19. <i>Phasianus colchicus</i>	7 Nyírbárány	1938. ? ? 52. 2464. 1.
20. <i>Rallus aquaticus</i>	6 Karcag Berek fürdőtelep	1927. 06. 4. 52. 2479. 1.
21. <i>Crex crex</i>	5 Nyírac nád Buzita major	1939. 05. 28. 52. 2488. 1.
22. <i>Porzana parva</i>	4 Biharnagybajom	1920. 06. 4. 52. 2513. 1.
23. <i>Gallinula chloropus</i>	8 Szarvas Holt-Körös	1928. 05. 20. 52. 2471. 1.
24. <i>Fulica atra</i>	7 Báránd Sárréti mocsár	1920. 06. 2. 52. 2482. 1.
25. <i>Otis tarda</i>	— Biharnagybajom	1919. 05. 24. 52. 2453. 1.
26. <i>Vanellus vanellus</i>	5 Nyírábrány	1944. 04. 8. 52. 2469. 1.
27. <i>Charadrius alexandrinus</i>	3 Vésztő Körösját szó	1941. 06. 2. 52. 2517. 1.
28. <i>Numenius arquata</i>	3 Székesfehérvár	1940. 04. 28. 52. 2456. 1.
29. <i>Limosa limosa</i>	4 Szarvas Halásztelek	1938. 04. 25. 52. 2466. 1.
30. <i>Recurvirostra avosetta</i>	4 Szeged Fehér tó	1938. 04. 10. 52. 2468. 1.
31. <i>Burhinus oedicephalus</i>	2 Deliblát	1923. 06. 4. 52. 2465. 1.
32. <i>Larus ridibundus</i>	3 Velencei tó Gárdony	1930. 05. 2. 52. 2467. 1.
33. <i>Chlidonias niger</i>	3 Vésztő Körösját szó	1941. 06. 2. 52. 2537. 1.
34. <i>Sterna hirundo</i>	4 Szarvas Halásztelek	1928. 05. 22. 52. 2487. 1.
35. <i>Columba palumbus</i>	2 Nyírábrány	1953. 04. 11. 52. 2518. 1.
36. <i>Streptopelia turtur</i>	2 Nyírábrány Dessewffy major	1939. 06. 4. 52. 2536. 1.
37. { <i>Cuculus canorus</i>	1 Szarvas	1928. 06. 15. 52. 2504. 1.
{ <i>Arocephalus arundinaceus</i>	4	
38. { <i>Cuculus canorus</i>	1 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1940. 06. 30. 52. 2510. 1.
{ <i>Motacilla alba</i>	4	
39. <i>Athene noctua</i>	3 Nyírac nád	1938. 05. 12. 52. 2486. 1.
40. <i>Asio otus</i>	5 Nyírábrány Buzitai erdő	1941. 04. 6. 52. 2476. 1.
41. <i>Caprimulgus europaeus</i>	2 Nyírac nád Buzitai erdő	1941. 06. 18. 52. 2535. 1.
42. <i>Merops apiaster</i>	6 Pécsvárad	1936. 05. 26. 52. 2496. 1.
43. <i>Coracias garrulus</i>	4 Szarvas	1930. 05. 12. 52. 2478. 1.
44. <i>Coracias garrulus</i>	4 Nyírac nád Guti erdő	1940. 04. 27. 52. 2489. 1.

45. <i>Upupa epops</i>	8 Nyírac nád Buzitai erdő	1942. 05. 8. 52. 2516. 1.
46. <i>Jynx torquilla</i>	6 Bagaméri erdő	1951. 05. 14. 52. 2523. 1.
47. <i>Jynx torquilla</i>	10 Dobozi erdő	1936. 05. 12. 52. 2515. 1.
48. <i>Picus canus</i>	6 Bagaméri erdő	1950. 05. 4. 52. 2491. 1.
49. <i>Dendrocopos maior</i>	4 Bagaméri erdő	1949. 04. 26. 52. 2493. 1.
50. <i>Dendrocopos medius</i>	6 Bagaméri erdő	1947. 04. 28. 52. 2495. 1.
51. <i>Dendrocopos medius</i>	5 Nyírac nád Guti erdő	52. 2499. 1.
52. <i>Galerida cristata</i>	5 Szarvas	1936. 04. 22. 52. 2500. 1.
53. <i>Lullula arborea</i>	3 Bagaméri erdő	1946. 04. 17. 52. 2569. 1.
54. <i>Alauda arvensis</i>	4 Szarvas Halásztelek	1924. ? ? 52. 2531. 1.
55. <i>Hirundo rustica</i>	5 Szarvas	1924. 04. 28. 52. 2529. 1.
56. <i>Delichon urbica</i>	5 Szarvas Bikazug	1936. 05. 2. 52. 2546. 1.
57. <i>Riparia riparia</i>	5 Gyoma Ásott-Körös	1928. 06. 8. 52. 4825. 1.
58. <i>Oriolus oriolus</i>	4 Szarvas Erzsébet liget	1926. 06. 5. 52. 2514. 1.
59. <i>Corvus cornix</i>	3 Gyoma	1936. 04. 21. 52. 2471 (4)? 1.
60. <i>Corvus frugileus</i>	5 Szarvas Anna liget	1928. 04. 4. 52. 2474. 1.
61. <i>Coloeus monedula</i>	4 Szarvas Bikazug	1932. 04. 10. 52. 2494. 1.
62. <i>Pica pica</i>	6 Nyírábrány	1940. 04. 10. 52. 2490. 1.
63. <i>Garrulus glandarius</i>	5 Dobozi erdő	1937. 04. 20. 52. 2492. 1.
64. <i>Parus maior</i>	10 Debrecen Nagyerdő	1941. 05. 2. 52. 2506. 1.
65. <i>Parus maior</i>	10 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1942. 04. 20. 52. 2505. 1.
66. <i>Parus caeruleus</i>	8 Nyírábrány Szapáry park	1941. 05. 5. 52. 2547. 1.
67. <i>Panurus biarmicus</i>	5 Velencei tó Pákozd	1936. 05. 5. 52. 2525. 1.
68. <i>Turdus philomelos</i>	5 Bagaméri erdő	1941. 04. 20. 52. 2520. 1.
69. <i>Turdus merula</i>	5 Bagaméri erdő	1940. 04. 16. 52. 2498. 1.
70. <i>Oenanthe oenanthe</i>	5 Nyírábrány	1945. 06. 16. 52. 2509. 1.
71. <i>Oenanthe oenanthe</i>	5 Nyírac nád	1944. 06. 10. 52. 2502. 1.
72. <i>Saxicola rubetra</i>	3 Nyírac nád Buzita	? ? ? 52. 2539. 1.
73. <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5 Szarvas Erzsébet liget	1920. 05. 20. 52. 2527. 1.
74. <i>Luscinia megarhynchos</i>	5 Szarvas Erzsébet liget	1924. 05. 12. 52. 2532. 1.
75. <i>Locustella luscinioides</i>	5 Velencei tó Agárd	1940. 05. 21. 52. 2568. 1.
76. <i>Locustella luscinioides</i>	4 Velencei tó	1936. 05. 5. 52. 2543. 1.

77. <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	5 Szarvas Holt-Körös	1924. 06. 8. 52. 2533. 1.
78. <i>Acrocephalus palustris</i>	5 Velencei tó	1930. 06. ? 52. 2566. 1.
79. <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	5 Nyírac nád Buzitai füzes	1943. 05. 24. 52. 2560. 1.
80. <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	6 Nyírac nád Buzitai erdő	1941. 05. 8. 52. 2545. 1.
81. <i>Hippolais icterina</i>	3 Békéscsaba	1934. 06. 10. 52. 2553. 1.
82. <i>Sylvia atricapilla</i>	4 Szarvas	1928. 05. 20. 52. 2526. 1.
83. <i>Sylvia nisoria</i>	6 Szarvas Pepi kert	1927. 05. 23. 52. 2562. 1.
84. <i>Sylvia nisoria</i>	5 Szarvas	1928. 05. 25. 52. 2507. 1.
85. <i>Sylvia borin</i>	5 Szarvas	1928. 05. 27. 52. 2530. 1.
86. <i>Sylvia communis</i>	4 Nyírábrány Vécsei erdő	1940. 05. 18. 52. 2552. 1.
87. <i>Sylvia curruca</i>	5 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1945. 06. 3. 52. 2558. 1.
88. <i>Sylvia curruca</i>	5 Szarvas Anna liget	1927. 05. 6. 52. 2556. 1.
89. <i>Phylloscopus collybita</i>	5 Nyírábrány	1942. 04. 20. 52. 2540. 1.
90. <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4 Nyírac nád Buzitai erdő	1941. 04. 12. 52. 2554. 1.
91. <i>Muscicapa striata</i>	4 Nyírábrány Szőlőskertek	1951. 06. 8. 52. 0563. 1.
92. <i>Muscicapa striata</i>	5 Szarvas Pepi kert	1929. 05. 4. 52. 2557. 1.
93. <i>Muscicapa albicollis</i>	4 Szarvas	1929. 05. 30. 52. 2541. 1.
94. <i>Anthus trivialis</i>	4 Nyírac nád Buzita	1941. 05. 6. 52. 2524. 1.
95. <i>Motacilla alba</i>	5 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1940. 05. 4. 52. 2551. 1.
96. <i>Motacilla flava</i>	5 Nyírábrány	1940. 05. 7. 52. 2549. 1.
97. <i>Motacilla flava</i>	5 Nyírac nád Buzita major	1942. 06. 14. 52. 2565. 1.
98. <i>Lanius minor</i>	5 Szarvas Halásztelek	1924. 06. 14. 52. 2501. 1.
99. <i>Lanius minor</i>	7 Szarvas Öcsödi út	1930. 06. 8. 52. 2521. 1.
100. <i>Lanius collurio</i>	5 Szarvas Anna liget	1924. ? ? 52. 2534. 1.
101. <i>Lanius collurio</i>	7 Szarvas Pepi kert	1920. 06. 4. 52. 2522. 1.
102. <i>Sturnus vulgaris</i>	6 Dobozi erdő	1935. 04. 28. 52. 2497. 1.
103. <i>Passer domesticus</i>	5 Szarvas	1926. 04. 28. 52. 2503. 1.
104. <i>Passer montanus</i>	5 Szarvas	1930. 04. 8. 52. 2550. 1.
105. <i>Chloris chloris</i>	3 Szarvas Erzsébet liget	1924. 06. 2. 52. 2452. 1.

106. <i>Carduelis carduelis</i>	3 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1942. 05. 1. 52. 2538. 1.
107. <i>Carduelis carduelis</i>	5 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1940. 05. 12. 52. 2544. 1.
108. <i>Carduelis cannabina</i>	6 Békéscsaba Árpád sor	1951. 06. 14. 52. 2538. 1.
109. <i>Fringilla coelebs</i>	5 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1950. 05. 18. 52. 2512. 1.
110. <i>Fringilla coelebs</i>	5 Nyírábrány Szt. Anna puszta	1948. 05. 12. 52. 2564. 1.
111. <i>Emberiza citrinella</i>	5 Nyírábrány	1944. 05. 3. 52. 2567. 1.
112. <i>Emberiza citrinella</i>	5 Nyírábrány	1950. 04. 24. 52. 2511. 1.
113. <i>Emberiza calandra</i>	5 Békéscsaba	1933. 04. 24. 52. 2519. 1.
114. <i>Emberiza schoeniclus</i>	4 Szarvas	1927. 05. 8. 52. 2508. 1.

Összefoglalás

Múzeumunk Palágyi-féle tojásgyűjteménye, melyet 114 tétellel jelzett adatsorban írunk le, 95 madárfaj tojásait tartalmazza.

Gyűjtési helyek a következők;

Bagaméri erdő — (Bihar megye)

Báránd — sárréti mocsár

Békéscsaba — Árpád sor (Körös-csatorna mentén)

Biharnagybajom

Debrecen — Nagyerdő

Deliblát — Jugoszlávia

Doboz — dobozi erdő

Gyoma — Ásott-Körös (Hármas-Körös)

Karcag — Berek fürdőtelep

Nyírabony — Guti erdő

Nyírábrány — Szt. Anna puszta, Dessewffy major, Szőlőskertek, Buzitai erdő,

Szapáry park, Vécsei erdő

Nyíracsad — Buzitai kaszáló, Buzita major, Buzitai erdő, Buzita, Guti erdő,

Buzitai füzes

Pécsvárad

Szarvas — Holt-Körös, Anna liget, Bikazug, Halásztelek, Öcsödi út, Erzsébet

liget, Pepi kert (Arborétum)

Szeged — Fehér tó

Székesfehérvár

Velencei tó — Agárd, Dinnyés, Gárdony, Pákozdi

Vésztő — Körösjátzó

A gyűjtemény a leírt fajok adatainak megfelelően fészkelési bizonyítékul szolgál. Legrégibbi adat a gyűjteményben (73. sorszám): 1920. 05. 20. A gyűjtemény további fejlesztését természet- és madárvédelmi indokok alapján nem tervezzük.

IRODALOM

Keve A. (1960): *Nomenclator Avium Hungariae*. Bp., Madártani Int. Kiad. pp. 89.

Réthy Zs. (1975): Egy töredékes tojásgyűjtemény faunisztikai adatai. In: *Múzeumi Híradó* 1975/1. sz. p. 21—23., Békéscsaba.

Daten der Palágyi-Eiersammlung, Békéscsaba

RÉTHY ZSIGMOND

Palágyi Lajos, Sammler aus Békéscsaba spendete dem Museum Munkácsy Mihály seine Eiersammlung am 1952. 09. 10., die aus 116 Einheiten besteht. Die Eier wurden von ihm gesammelt und prepariert. Die Präparaten sind von ihm gesammelt und prepariert. Die Präparaten sind von guter Qualität. Es konnten 114 Einheiten identifiziert werden, die Eier von 95 Vogelarten beinhalten. Die Fundorten sind im ungarischen Text zu finden, sie sind alle von Ungarn. Die Eier von 95 Vogelarten bestehen aus insgesamt 556 preparierten Eiern, grösstenteils volle Gelege.

Unser Museum verfügt auch über eine andere Eiersammlung, die Eier von 75 Arten beinhaltet (siehe Literatur). Aus Natur-und Vogelschutzgründen wollen wir unsere Eiersammlung nunmehr nur durch Erwerb von früherer Sammlungen entwickeln.

Beérkezett: 1977. 12. 06.